

SAMOUPRAVNO-PRAVNE RADNJE U PROVEDBI PROMJENA ORGANIZACIJE DIJELOVA SLOŽENE ORGANIZACIJE UDRUŽENOG RADA

U ovom radu razmatra se postupanje i samoupravno odlučivanje u procesu promjena organiziranja dijelova složene organizacije udruženog rada. Utvrđuje se s kojim radnjama i s kakvim odlučivanjem radnici i udruženi poljoprivrednici ostvaruju prava, dužnosti i odgovornosti u promjeni organiziranja organizacije udruženog rada. U radu se uzimaju za primjer promjene organiziranja svih mogućih vrsta organiziranih dijelova složene organizacije udruženog rada. Prikazani proces postupanja u promjenama organiziranja organizacije udruženog rada izražava poštivanje ustavnog načela da samo radnici i drugi radni ljudi odlučuju o svojem organiziranju u udruženom radu.

1. UVODNE NAPOMENE

Radi izgradnje i razvoja samoupravnih društveno-ekonomskih odnosa udruženih radnika utvrđeni su pravnim poretком oblici organiziranja udruženog rada koji odgovaraju razvoju takvih odnosa. U cilju ostvarivanja uloge samoupravne organiziranosti udruženog rada utvrđeni su svakom obliku organiziranja odgovarajući uvjeti.

Međutim, samoupravni oblici organiziranog udruženog rada nemaju statički karakter. Oni bitno ovise o stanju i promjenama uvjeta za razvoj samoupravnih ekonomskih odnosa kojima služe.

U tome je razlog što je Zakon o udruženom radu (ZUR) utvrdio pravo i dužnost radnika da provedu odgovarajuće promjene u organiziranim osnovnim organizacijama udruženog rada (OOUR) odnosno u radnoj organizaciji ako se izmijene ili prestanu postojati uvjeti za njihovo organiziranje.

Radnici su dužni izmijeniti organizaciju njihovog OOUR-a uslijed promjena: 1) u materijalnoj osnovi rada, 2) u tehnološko-tehničkim i prirodnim uvjetima rada, 3) u proizvodnoj orijentaciji i 4) u mjestu obavljanja djelatnosti.¹⁾

Zatim, radnicima u OOUR-ima u sastavu radne organizacije utvrđeno je pravo da mogu:

1. radi razvoja djelatnosti i organizacije rada, povećanja opsega poslovanja i broja radnika te drugih sličnih razloga organizirati OOUR-e i udružiti se u jednu ili više radnih organizacija;

1) ZUR, član 326.

2. radi objedinjavanja i proširivanja procesa proizvodnje, ostvarivanja bolje radne i poslovne povezanosti i ostvarivanja drugih zajedničkih interesa, radnu organizaciju u čijem su sastavu OOUR-i udružiti s drugom radnom organizacijom.²⁾

No, da li su nastupile spomenute pretpostavke u stanovitoj organizaciji udruženog rada, valja analizirati postojeću organiziranost ekonomskim, tehničkim i tehnološkim stručnim radom. U primjeru složene organizacije udruženog rada (SOUR) potrebno je izraditi takvu analizu sa svrhom da se utvrdi postoje li istaknuti argumenti koji dokazuju da se u postojećim OOUR-ima, radnim organizacijama i poljoprivrednoj zadruzi u sastavu SOUR-a izražavaju pretpostavke koje daju zakonske osnove za provedbu promjena sadašnje organizacije dijelova SOUR-a.

Ako se analizom utvrdi da su se izmijenili ili prestali postojati uvjeti za organiziranje OOUR-a, radnih organizacija bez osnovnih organizacija ili poljoprivredne zadruge bez osnovnih zadružni horganizacija (OZO) — dužnost je radnika, odnosno udruženih poljoprivrednika da pokrenu postupak izvođenja promjena u tim osnovnim oblicima udruženog rada. Ako pak se analizom utvrdi postojanje mogućnosti promjene organiziranosti kojom bi se razvijala i unapređivala djelatnost, tada radnici i udruženi poljoprivrednici mogu pokrenuti postupak promjene organiziranih oblika udruživanja rada i sredstava u organiziranim dijelovima SOUR-a.

Naime, organiziranje osnovnih oblika udruženog rada (OOUR-a, radne organizacije bez osnovnih organizacija, poljoprivredne zadruge bez OZO-a), zbog njihove prirode, nije samo u sferi interesa radnika i udruženih poljoprivrednika. To je pitanje od šireg društvenog interesa, a osobito svih radnika, njihove sindikalne organizacije i udruženih poljoprivrednika u organizaciji udruženog rada. U tome je razlog što je ZUR utvrdio da su radnici, odnosno sindikat ili organ upravljanja u OOUR-u, dužni dati inicijativu za organiziranje OOUR-a i sazvati zbor radnika radne ili osnovne organizacije u kojem smatraju da postoje uvjeti za organiziranje OOUR-a.³⁾ Naprotiv, u slučaju promjene u organiziranim oblicima udruživanja rada i sredstava ta inicijativa je moguća, ali nije obvezna. Jer, taj oblik promjena organiziranja spada u mogućnost i pravo radnika, a ne i njihovu zakonsku obvezu.

U vezi s iznijetim u konkretnom slučaju bilo bi potrebno da radnici u OOUR-ima, radnim organizacijama i poljoprivrednoj zadruzi održe zborove radnika, odnosno udruženih poljoprivrednika, i da razmotre analizu i projekciju samoupravne organizacije i razvoja SOUR-a. Ako pozitivno ocijene prijedloge u tom dokumentu, imat će razlog da pokrenu postupak i izvedu potrebne radnje u samoupravnom odlučivanju o promjenama organiziranja dijelova SOUR-a. Svakako je u tome najvažnije da se svestrano i objektivno ocijene samoupravno-ekonomske značajke prijedloga promjena u organiziranju dijelova SOUR-a.

2) ZUR, član 376/1.

3) ZUR, član 328/1.

2. PROJEKTIRANJE PROMJENE ORGANIZIRANJA DIJELOVA SOUR-A

Projektom Analiza i projekcija samoupravne organizacije i razvoja SOUR-a predložene su stanovite promjene u organiziranju dijelova SOUR-a. Ne ulazeći u ekonomske argumente tih promjena, jer to nije predmet ovog razmatranja, ističemo da se radi o prijedlogu slijedećih promjena organiziranja sadašnjih dijelova SOUR-a:

1. da se u poljoprivrednoj zadrugi, sada u jedinstvenoj organizaciji bez osnovnih oblika udruženog rada i udruženih poljoprivrednika, organiziraju OOUR-i i OZO-i radi razvoja djelatnosti i organizacije rada;
2. da radna organizacija robnog prometa promijeni organizaciju OOUR-a u svojem sastavu radi promjene djelatnosti u OUR-ima;
3. da radna organizacija transportne djelatnosti prestane postojati udruživanjem u radnu organizaciju robnog prometa s ekonomskim i samoupravnim položajem OOUR-a;
4. da radna organizacija ugostiteljske djelatnosti zadrži status radne organizacije bez OOUR-a u svojem sastavu i ne izvodi nikakve promjene u organiziranju;
5. da radna zajednica SOUR-a zadrži i nadalje sadašnji samoupravni organizacijsko-ekonomski status, s unutrašnjom organizacijom sektora kao organizacijskih jedinica.

3. POSTUPANJE I SAMOUPRAVNO ODLUČIVANJE O PROMJENAMA ORGANIZIRANJA DIJELOVA SOUR-A

Proces promjena organiziranja dijelova SOUR-a može se izvesti na više načina. Oni se mogu u stanovitim nijansama razlikovati. Međutim, bitno je da se taj postupak izvede što racionalnije i da bude u skladu s odredbama ZUR-a i Zakona o udruživanju poljoprivrednika. U tome je razlog što će se u ovom radu predložiti i prikazati mogući postupak i samoupravno odlučivanje o promjenama organiziranja dijelova SOUR-a samo u jednoj, s gledišta teorije i prakse, najpovoljnijoj varijanti. Pri tome se neće izlagati samoupravno-ekonomski i poslovni argumentarij te konkretno organiziranje osnovnih oblika udruženog rada jer, kako smo ranije naglasili, to mora biti u određenom dijelu projekta adekvatno formulirano i prikazano. Ovdje ćemo, dakle, tretirati pravne osnove i samoupravno-pravnu proceduru u odlučivanju o promjenama organiziranja radnih organizacija i poljoprivredne zadruge u SOUR-u.

3.1. Izvođenje promjena u organiziranju poljoprivredne zadruge u SOUR-u

Zakonsko je određenje da poljoprivrednici u svakom dijelu poljoprivredne zadruge u kojem su radno i ekonomski povezani i čine radnu cjelinu, u kome se rezultat rada udruženih poljoprivrednika može samostalno izraziti kao vrijednost u zadrugi ili na tržištu i u kome udruženi poljoprivrednici mogu ostvarivati svoja društveno-ekonomska i druga samoupravna

prava i ciljeve udruživanja, mogu organizirati OZO.⁴⁾ Za razliku od organiziranja OOUR-a ovo je neobavezan — dobrovoljan oblik organiziranja. Zatim, u OZO se udružuju i radnici koji rade u poljoprivrednoj zadruzi, ali samo ako se u zadruzi ne organizira OOUR.⁵⁾ To je i razumljivo, imajući u vidu prirodu udruživanja poljoprivrednika.

Proces organiziranja OZO-a zahtijeva da udruženi poljoprivrednici u svakom dijelu poljoprivredne zadruge, koji izražava spomenute uvjete, moraju:

1. održati zbor (skupštinu) poljoprivrednika na kojem najprije ocjenjuju da li postoje zakonski uvjeti za organiziranje OZO-a, i ako ocijene da su ispunjeni uvjeti za organiziranje OZO-a, na istom ili drugom zboru utvrđuju:

— prijedlog odluke o organiziranju OZO-a, koja mora imati uvodni dio, naziv odluke i dispozitiv sa sadržajem: naziv, sjedište i bliža adresa OZO-a, djelatnost koju će obavljati OZO, ime osobe ovlaštene da podnese prijavu za upis predbilježbe u sudski registar;

— prijedlog samoupravnog sporazuma o organiziranju OZO-a i udruživanju u OZO⁶⁾ u sadržaju analognom samoupravnom sporazumu o udruživanju poljoprivrednika u poljoprivrednu zadrugu i samoupravnom sporazumu o udruživanju rada radnika u OOUR, a u skladu s odredbama Zakona o udruživanju poljoprivrednika;

2. referendumom usvojiti većinom glasova svih poljoprivrednika dijela poljoprivredne zadruge koji se organizirao kao OZO i tako donijeti:

— odluku o organiziranju OZO-a,

— samoupravni sporazum o organiziranju OZO-a i udruživanju u OZO;⁷⁾

3. u roku od osam dana dostaviti svim dijelovima poljoprivredne zadruge odluku o organiziranju OZO-a, radi eventualnog ostvarivanja prava na pokretanje spora pred sudom udruženog rada u pogledu postojanja uvjeta predviđenih za organiziranje OZO-a;⁸⁾

4. izabrati zadružni savjet ako u OZO-u ima više od 30 udruženih poljoprivrednika,⁹⁾ a u skladu s odredbama Zakona o izboru organa upravljanja i drugih organa u OOUR-ima SR Hrvatske;

5. održati zbor poljoprivrednika na kojem će se razmotriti prijedlog statuta OZO-a koji ima sadržaj analogan statutu OOUR-a;

6. referendumom, većinom glasova svih udruženih poljoprivrednika, usvojiti statut OZO-a;¹⁰⁾

7. podnijeti prijavu za upis predbilježbe odluke o organiziranju OZO-a u sudski registar, u skladu s članom 4. Zakona o postupku za upis u sudski

4) *Zakon o udruživanju poljoprivrednika (ZOUP), član 25.*

5) *ZOUP, član 22.*

6) *ZOUP, član 58.*

7) *ZOUP, član 61/1.*

8) *ZUR, član 330.*

9) *ZOUP, član 61/.*

10) *ZOUP, član 60.*

registar i članom 24, 25. i 73. Uredbe o upisima OUR-a i drugih subjekata u sudski registar;

8. osnovati s radnicima i poljoprivrednicima drugih dijelova poljoprivredne zadruge komisiju na delegatskoj osnovi radi izrade prijedloga za raspoređivanje sredstava, prava i obveza na novoorganizirane dijelove zadruge, odnosno nove OZO-e i OOUR.¹¹⁾

U poljoprivrednoj zadruzi može se organizirati OOUR radi udruživanja rada radnika koji rade u zadruzi.¹²⁾ Takav OOUR razlikuje se od drugih OOUR-a ako se samoupravnim sporazumom o udruživanju poljoprivrednika i radnika u poljoprivrednu zadrugu predvidi:

- da je OOUR dužan obavljati poslove prvenstveno za udružene poljoprivrednike,
- da OOUR ne može bez pristanka udruženih poljoprivrednika mijenjati predmet svog poslovanja,
- da se OOUR ne može izdvojiti iz sastava zadruge ako bi se njegovim izdvajanjem otežao normalan rad i poslovanje poljoprivredne zadruge.¹³⁾

Inače, osim ovih mogućih specifičnosti, OOUR u koji udružuju rad radnici u poljoprivrednoj zadruzi ima položaj, prava, obveze i odgovornosti u skladu s ustavom i zakonom.

U procesu organiziranja OOUR-a radnici u poljoprivrednoj zadruzi, ili dijelu poljoprivredne zadruge, moraju:

1. održati zbor radnika na kojem najprije ocjenjuju postoje li zakonski uvjeti za organiziranje OOUR-a i ako ocijene da su ispunjeni uvjeti za organiziranje OOUR-a, tada na istom ili drugom zboru radnika utvrđuju prijedlog odluke o organiziranju OOUR-a koja mora imati uvodni dio, naziv odluke i dispozitiv sa sadržajem: naziv, sjedište i bliža adresa OOUR-a, djelatnost koju će obavljati OOUR, ime osobe ovlaštene da podnese prijavu za upis predbilježbe u sudski registar;¹⁴⁾

2. referendumom usvojiti većinom glasova svih radnika koji se organiziraju u OOUR odluku o organiziranju OOUR-a;

3. u roku od osam dana dostaviti svim dijelovima poljoprivredne zadruge odluku o organiziranju OOUR-a radi eventualnog ostvarivanja prava na pokretanje spora pred sudom udruženog rada u pogledu postojanja uvjeta predviđenih za organiziranje OOUR-a;¹⁵⁾

4. održati zbor radnika radi utvrđivanja prijedloga samoupravnog sporazuma o udruživanju rada radnika koji mora imati minimum sadržaja iz člana 336. ZUR-a;

5. referendumom, većinom glasova svih radnika OOUR-a, usvojiti samoupravni sporazum o udruživanju rada radnika u OOUR;

11) ZUR, član 332.

12) ZOUP, član 23.

13) ZUR, član 280.

14) ZUR, član 328.

15) ZUR, član 330.

6. izabrati radnički savjet ako u OOUR-u ima više od 30 radnika,¹⁶⁾ a u skladu s odredbama Zakona o izboru organa upravljanja i drugih organa u OUR-ima SR Hrvatske;

7. održati zbor radnika radi razmatranja prijedloga statuta OOUR-a koji mora imati najmanje sadržaj određen članom 337. ZUR-a;

8. referendumom, većinom glasova svih radnika OOUR-a, usvojiti statut OOUR-a;¹⁷⁾

9. podnijeti prijavu za upis predbilježbe odluke o organiziranju OOUR-a u sudski registar, u skladu s članom 4. Zakona o postupku za upis u sudski registar i drugih odgovarajućih propisa;

10. osnovati s radnicima i udruženim poljoprivrednicima drugih dijelova poljoprivredne zadruge komisiju na delegatskoj osnovi radi izrade prijedloga za raspoređivanje sredstava, prava i obveza na novoorganizirane dijelove zadruge.¹⁸⁾

Ako se u sastavu poljoprivredne zadruge organiziraju dvije ili više OZO-a, zadruga ima u načelu položaj, prava, obveze i odgovornosti radne organizacije, u skladu sa zakonom.¹⁹⁾ To znači da se na poljoprivrednu zadrugu, i u slučaju promjene u njezinoj organizaciji, odgovarajuće primjenjuju odredbe ZUR-a.

Međutim, posebno je zakonsko određenje da se odnosi između OZO-a i OOUR-a u sastavu poljoprivredne zadruge uređuju samoupravnim sporazumom o udruživanju poljoprivrednika u zadrugu, u skladu sa zakonom.²⁰⁾ To nije samoupravno sporazumijevanje o udruživanju dijelova poljoprivredne zadruge u zadrugu kako je to u slučaju udruživanja OOUR-a u radnu organizaciju. Drugim riječima, samoupravni sporazum o udruživanju poljoprivrednika u poljoprivrednu zadrugu je akt konstituiranja zadruge ima li ili nema u svom sastavu dijelove (OZO-e i OOUR-e). Ipak, u utvrđivanju sadržaja toga samoupravnog sporazuma mora se polaziti od zakonom određenog sadržaja samoupravnog sporazuma o udruživanju poljoprivrednika²¹⁾ i samoupravnog sporazuma o udruživanju u radnu organizaciju.²²⁾ Odredbe ZUR-a o samoupravnom sporazumu o udruživanju poljoprivrednika ne označavaju, naime, sve odnose koji se sporazumom uređuju u pogledu OZO-a i OOUR-a u sastavu poljoprivredne zadruge.

Nadalje, u sudskoj i privrednoj praksi formirano je gledište da se sve promjene u organiziranju OUR-a utvrđuju samoupravnim sporazumom kao posebnim samoupravnim općim aktom koji uređuje subjektivne promjene, sadržaj promjena i odnose u promjenama (gledište o tome zauzeto na savjetovanju održanom u organizaciji Saveznog sekretarijata za pravosuđe i organizaciju savezne uprave, 7. i 8. XI. 1977. godine u Budvi,

16) ZUR, član 330.

17) ZUR, član 463. i 611/1.

18) ZUR, član 332.

19) ZUR, član 279/3.

20) ZUR, član 280/1.

21) ZUR, član 286.

22) ZUR, član 372.

verificirano na sastanku delegata sudova održanom 7, 8. i 9. VI. 1978. godine u Kopru). To, razumije se, važi i za poljoprivrednu zadrugu jer ona u načelu ima položaj, prava, obveze i odgovornosti OUR-a.²³⁾

U skladu s iznijetim potrebno je da udruženi poljoprivrednici i radnici, nakon što su konstituirali OZO-e i OOUR u poljoprivrednoj zadruzi, izvedu postupak zaključivanja samoupravnog sporazuma kojim će urediti promjene u organiziranju poljoprivredne zadruge i udruživanju u zadrugu. Moraju, dakle, da zaključe samoupravni sporazum kojim će konstituirati poljoprivrednu zadrugu u novoj organizaciji i izvesti udruživanje u tako reorganiziranu zadrugu. U procesu toga postupanja udruženi poljoprivrednici i radnici moraju u slijedećem redoslijedu:

1. osnovati posebno radno tijelo (inicijativni odbor) od delegata svih OZO-a i OOUR-a u poljoprivrednoj zadruzi koje priređuje prijedlog samoupravnog sporazuma o promjenama u organiziranju poljoprivredne zadruge i udruživanju u zadrugu;²⁴⁾

2. održati zborove poljoprivrednika u OZO-ima i zbor radnika u OOUR-u radi utvrđivanja prijedloga samoupravnog sporazuma o promjenama u organiziranju poljoprivredne zadruge i udruživanju u zadrugu;²⁵⁾

3. referendumom u OZO-ima i OOUR-u usvojiti samoupravni sporazum o promjenama u organiziranju poljoprivredne zadruge i udruživanju u zadrugu;²⁶⁾

4. izabrati zadružni savjet poljoprivredne zadruge od delegata udruženih poljoprivrednika u OZO-ima i radnika u OOUR-u,²⁷⁾ u skladu s odredbama Zakona o izboru organa upravljanja i drugih organa u OUR-ima SR Hrvatske i u vezi s članom 70. ZOUP-a;

5. imenovati vršioca dužnosti poslovnog organa poljoprivredne zadruge;²⁸⁾

6. održati zborove poljoprivrednika u OZO-ima i zbor radnika u OOUR-u poljoprivredne zadruge radi utvrđivanja prijedloga statuta zadruge;²⁹⁾

7. referendumom u OZO-ima i OOUR-u usvojiti statut poljoprivredne zadruge.³⁰⁾

Radnici u poljoprivrednoj zadruzi, koji obavljaju stručne, administrativne, pomoćne i njima slične poslove od zajedničkog interesa za OZO-e i OOUR u zadruzi, osnivaju radnu zajednicu.³¹⁾ Poslovi koje obavljaju radnici radne zajednice, međusobna prava, obveze i odgovornosti radnika zajednice i poljoprivredne zadruge, OZO-a i OOUR-a u sastavu zadruge uređuju se samoupravnim sporazumom o međusobnim pravima, obveza-

23) ZUR, član 278.

24) ZOUP, član 15/2.

25) ZUR, član 462/2.

26) ZOUP, član 60, ZUR, član 463/1.

27) ZOUP, član 64.

28) ZUR, član 371, ZOUP, član 67.

29) ZUR, član 462/2.

30) ZUR, član 463/1, ZOUP, član 70.

31) ZOUP, član 52.

ma i odgovornostima u skladu sa samoupravnim sporazumom o udruživanju u poljoprivrednu zadругu i zakonom.³²⁾ Inače se odredbe ZUR-a o radnim zajednicama OUR-a odnose i na radne zajednice u poljoprivrednim zadrugama.³³⁾

Proizlazi da bi u konkretnom slučaju proces osnivanja radne zajednice poljoprivredne zadruge morao započeti utvrđivanjem u samoupravnom sporazumu o promjenama organiziranja poljoprivredne zadruge i o udruživanju u zadругu stručnih, administrativnih, pomoćnih i njima sličnih poslova od zajedničkog interesa za koje se osniva ili ne osniva radna zajednica.³⁴⁾ To znači da radnici koji u poljoprivrednoj zadruzi obavljaju poslove od zajedničkog interesa, ako je u spomenutom sporazumu utvrđeno osnivanje radne zajednice, izvode slijedeće radnje u osnivanju i konstituiranju radne zajednice:

1. donose odluku o osnivanju radne zajednice kao što je to ranije kazano za odluku o osnivanju OOUR-a;
2. donose samoupravni sporazum o udruživanju rada radnika u radnu zajednicu³⁵⁾ na način i u postupku kao što je to ranije kazano za OOUR;
3. donose statut radne zajednice³⁶⁾ na način i u postupku kako je to ranije kazano za OOUR;
4. biraju radnički savjet radne zajednice na način i u postupku kao što je to ranije kazano za OOUR;³⁷⁾
5. imenuju rukovodioca radne zajednice u skladu s članom 543/1 i 545. ZUR-a;
6. zaključuju samoupravni sporazum o međusobnim pravima, obvezama i odgovornostima radnika radne zajednice i OZO-a te OOUR-a u poljoprivrednoj zadruzi³⁸⁾ na način i u postupku kako je to određeno statutom u pogledu zaključivanja samoupravnih sporazuma.

3.2. Izvođenje promjena u organiziranju radne organizacije robnog prometa u SOUR-u

Projektirane promjene u organiziranju radne organizacije robnog prometa utvrđuju:

— prestanak njezinog OOUR-a robnog prometa na malo i OOUR-a robnog prometa na veliko,

32) ZOUP, član 54.

33) ZUR, član 408/1.

34) ZUR, član 536/2.

35) ZUR, član 405/1.

36) Isto.

37) ZUR, član 542.

38) ZUR, član 401. i 404.

— udruživanje radne organizacije transportne djelatnosti u sastavu SOUR-a u radnu organizaciju robnog prometa s konstituiranjem položaja OOUR-a,

— organiziranje novog OOUR-a robnog prometa i OOUR-a transportne djelatnosti.

Ove projektirane promjene u organiziranju radne organizacije robnog prometa imaju zakonske osnove u ranije citiranom članu 376. ZUR-a. Prema ustaljenoj praksi izvođenja sličnih promjena u organiziranju radnih organizacija, a u skladu s članom 376/2 ZUR-a, radnici sadašnjih OOUR-a u radnoj organizaciji robnog prometa, u procesu izvođenja projektiranih promjena organiziranja radne organizacije, morali bi uraditi sljedeće:

1. na delegatskoj osnovi, zajedno s radnicima sadašnje radne organizacije transportne djelatnosti, formirati komisiju koja bi izradila nacrt samoupravnog sporazuma o udruživanju u radnu organizaciju robnog prometa i o promjenama u organiziranju radne organizacije robnog prometa, koji mora sadržati sljedeće dijelove:

— oznake subjekata samoupravnog sporazuma (postojeći OOUR-i, postojeća radna organizacija, novi OOUR-i),

— promjene u organiziranju od prestanka OOUR-a i radne organizacije do udruživanja u radnu organizaciju i organiziranje novih OOUR-a te njihov status,

— raspored sredstava, prava i obveza te utvrđivanje načina i uvjeta izvršenja međusobnih prava i obveza koja su nastala do vremena promjena;

2. na zborovima radnika, uključivši i zbor radnika u radnoj organizaciji transportne djelatnosti, utvrditi prijedlog samoupravnog sporazuma o udruživanju u radnu organizaciju robnog prometa i promjenama u organiziranju radne organizacije robnog prometa;³⁹⁾

3. referendumom u sadašnjim OOUR-ima radne organizacije robnog prometa i radne organizacije transportne djelatnosti usvojiti samoupravni sporazum o udruživanju u radnu organizaciju robnog prometa i promjenama u organiziranju radne organizacije robnog prometa;⁴⁰⁾

4. provesti postupak organiziranja i konstituiranja OOUR-a robnog prometa i u tome izvesti radnje koje su ranije označene u vezi s organiziranjem OOUR-a u poljoprivrednoj zadruzi;

5. izabrati radnički savjet radne organizacije robnog prometa,⁴¹⁾ u skladu s odredbama Zakona o izboru organa upravljanja i drugih organa u OOUR-ima SR Hrvatske;

6. imenovati vršioca dužnosti poslovnog organa radne organizacije robnog prometa;⁴²⁾

39) ZUR, član 462/2.

40) ZUR, član 463/1.

41) ZUR, član 523.

42) ZUR, član 371.

7. održati zborove radnika u OOUR-ima radi utvrđivanja prijedloga statuta radne organizacije robnog prometa;⁴³⁾

8. referendumom u OOU-rima usvojiti statut radne organizacije robnog prometa;

9. podnijeti prijavu za upis promjena o organiziranju u sudskom registru, u skladu s članom 376/2 ZUR-a.

3.3. Izvođenje promjena u organiziranju radne organizacije transportne djelatnosti

Projektom je predviđen prestanak radne organizacije transportne djelatnosti i njezino udruživanje u radnu organizaciju robnog prometa s ekonomskim i samoupravnim položajem OOUR-a. U provedbi ove projekcije radnici sadašnje radne organizacije transportne djelatnosti morali bi izvesti slijedeće radnje:

1. izvesti sve radnje utvrđivanja i zaključivanja samoupravnog sporazuma o udruživanju u radnu organizaciju robnog prometa i promjenama u organiziranju radne organizacije robnog prometa, koje su ranije navedene u vezi s promjenama u organiziranju radne organizacije robnog prometa;

2. donijeti izmjene i dopune statuta ili novi statut koji je u skladu sa samoupravnim sporazumom o udruživanju u radnu organizaciju robnog prometa i promjenama u organiziranju radne organizacije robnog prometa, na način i u postupku kako je to ranije kazano za OOUR u poljoprivrednoj zadruzi;

3. podnijeti prijavu za brisanje radne organizacije transportne djelatnosti i upis OOUR-a transportne djelatnosti u sudskom registru.

4. ZAKLJUČNE NAPOMENE

U prvom redu, valja napomenuti da u dijelovima organiziranog udruženog rada SOUR-a u kojima nisu projektirane promjene u organiziranju (radna organizacija ugostiteljske djelatnosti i radne zajednice) neće se izvoditi samoupravne radnje odlučivanja o promjenama organiziranja, razumljivo u onom slučaju ako radnici u tim dijelovima ne zauzmu drukčija gledišta od projektiranih.

Međutim, ranije spomenute promjene u organiziranju poljoprivredne zadruge i radnih organizacija nesumnjivo uvjetuju potrebu izmjena i dopuna samoupravnog sporazuma o udruživanju u SOUR. O tome će morati odlučivati radnici i udruženi poljoprivrednici u svim dijelovima SOUR-a. Postupak izmjena i dopuna samoupravnog sporazuma o udruživanju u SOUR radnici u OOUR-ima i radnoj organizaciji bez OOUR-a te udruženi poljoprivrednici u OZO-ima dužni su izvesti na način i u postupku kako

43) ZUR, član 462/2.

je to ranije kazano za zaključivanje drugih samoupravnih sporazuma o udruživanju.

Promjene u organiziranju udruženog rada jesu, dakle, zakonska obveza kojom se želi osigurati svrha promjena. To pak je, nema sumnje, ostvarivanje uvjeta za razvoj samoupravnih društveno-ekonomskih odnosa, ali uz očuvanje prirode udruženog rada. U tome je i razlog što sve promjene u organiziranju udruženog rada moraju započeti u osnovnim oblicima udruživanja i izvoditi se osobnim izjašnjavanjem. Kako to iz razmatranja proizlazi, sve to važi i za slučaj kad se radi o promjenama u SOUR-u kao najvišoj razini organiziranja organizacije udruženog rada.

Na kraju valja istaći da zakonom određeno postupanje i oblici odlučivanja o promjenama organiziranja u organizacijama udruženog rada izražavaju garanciju nepovredivosti prava radnika, u predmetnom slučaju i udruženih poljoprivrednika da samostalno i slobodno odlučuju o organiziranju u sistemu samoupravnog udruženog rada. Otuda potreba da se u praksi ne utvrđuju samo ekonomski uvjeti za promjenu organiziranja već i postupak i način samoupravnog odlučivanja u ostvarivanju promjena organiziranja u udruženom radu.

Primljeno: 1983-08-30

Martinčević J. Selfgovernmental — lawful actions in the practice of performing the changes of organization parts composed organization of the associated labour

S U M M A R Y

The nature of the associated labour demands that it is organised in an determined system. Every form of organization in that system must satisfy statutory conditions. If the conditions in a certain organization of the associated labour are changed the working people of that organization have right and duty to change the organization.

Taking into consideration the nature of the associated labour every change of organising the organization of the associated labour must be performed by the legal proscribed manner.

The working people must perform the changes by the adequate selfgovernmental general acts which they give by personal explanation. In such case is necessary that the essential changes are performed by the self-governmental agreement about the changes of organising of the organization of the associated labour.

The content of agreement and decisions about the changes of organizing in the associated labour must be based on the judgment of the condition of the existing organization.

The performed changes in such a way by organising of the organization of the associated labour express respect of inalienable right of the working people to decide by themselves about their organizing in the associated labour in question.

All this is free at any level of the associated labour organization which is in question.

(Prijevod: Vera Kušen)

SUMMARY

The nature of the associated labour demands that the organization be an organized system. Every form of organization in that system must satisfy the conditions in a certain organization of the associated labour that changed the working people of that organization and only to change the organization.

When considering the nature of the associated labour every change of organizing the organization of the associated labour must be performed in the legal prescribed manner.

The working people must perform the change of the working organization in such a way that they give by personal explanation for each essential change performed by the organizational management about the change of organizing of the associated labour.

The content of agreement and decisions about the change of organizing in the associated labour must be based on the judgment of the condition of the existing organization.